

Pravilnik.

§ 1. »Slovenski gospodar« prostovoljno zagotavlja, da po svojem zavarovalnem odseku celoletnemu naročniku, ki je vplačal Din 32.—, zavaruje v l. 1935 njegovo stanovanjsko hišo, kamor »Slovenski gospodar« prihaja, za Din 1000.—. Gospodarska poslopja niso s tem zavarovana.

§ 2. Podpora se izplača, če pogori hiša tako, da ni mogoče v njej stanovati.

§ 3. Pravico do te podpore imajo oni celoletni naročniki, ki bodo v decembru 1934 ali v januarju 1935 vplačali celoletno naročnino v znesku Din 32.—. Oni, ki imajo naročnino vplačano za več mesecev prihodnjega leta, morajo v teh dveh mesecih doplačati toliko, da bodo imeli vplačano do konca leta 1935. Vsak naročnik naj torej pazi, da bo v decembru 1934 ali vsaj v januarju 1935 imel vplačano naročnino do konca leta 1935, ker bodo v prihodnjem letu samo tisti zavarovani.

§ 4. Podpora dobi izplačano oni, ki ima hišo v najemu. Prevzittkar, član družine ali uslužbenec, ki je bil celoleten naročnik, ni deležen zavarovanja. Enako hišo zavarovane viničarske, gozdne in lovske koče, ker v njih stanujejo lastnikovi nastavljenici.

§ 5. Podpora se ne izplača; ako je naročnik sam zažgal, ali po kaznjivi zanikarnosti povzročil požar; — ako

zavarovalni odsek ugotovi, da je bila hiša do svoje polne vrednosti zavarovana in se je ta zavarovalnina tudi izplačala; — ako je povzročitelj požara (recimo železnica) škodo v celoti povrnil; — ako je požar nastal vsled vojne, upora, eksplozije javnih zalog smodnika. — Vsak spor rešuje samo zavarovalni odsek in je vsako sodno postopanje izključeno.

§ 6. Vlogo za izplačilo zavarovalnine je napraviti takoj po požaru. Kdor se tekom enega meseca ni prijavil, ne more zavarovalnine več zahtevati. Vlogi je priložiti potrdilo občinskega urada, ki je koleka prosto, kjer mora biti potrjeno: kdaj je nastal požar, vzrok, številka hiše, ki je pogorela, kje in za kako vsoto je bila hiša zavarovana.

§ 7. Podpora se izplača v celoti brez odbitkov samo po poštni nakaznici takoj, ko dospe obveznica zavarovanca, da bo ostal tudi v bodoče naročnik »Slovenskega gospodarja« ter da bo pridobil v svoji okolici dva nova celoletna naročnika.

§ 8. Oni, ki je podporo prejel, je dolžen dati pri cerkvi skupno z občinskimi oznanili to objaviti, da je prejel zavarovalnino »Slovenskega gospodarja« izplačano.

Zavarovalni odsek.

drugi del tudi: Slovenski gospodar Maribor.

To je vsa umetnost, kako se najceneje pošilja denar!

Naj pa ti-le povejo, če ni res!

»Slovenski gospodar« zavaruje **stanovanjsko hišo** celoletnemu naročniku po posebej določenem pravilniku. Teh zavarovalnin je izplačal do konca oktobra 1934 že **145.000 Din**, in sicer na sledeče naslove:

Alegro Josip, Golobinjek 10, Podčetrtek
Ambrož Ivan, Lešnica 58, Ormož
Arbeiter Ivan, Mali Paradiž 30, Sv. Barbara v Halozah

Baloh Miha, pos., Založe 41, Polzela
Beričnik Jožef, Graška gora 2, Šmiklavž, Slovenjgradec

Boc Jožef, Dolnja Podgora 18, Nemška Loka

Bogša Ferdo, Benetek 65, Ljutomer
Bohanec Gera, Godemarci 41, Mal. Ned.

Bolko Barica, Zgornja Polskava
Borušek Ignac, pos., Stranice, Konjice

Bračič Simon, pos., Vrhloga, Sl. Bistrica
Brdnik Martin, Korplje 10, Prihova, Konjice

Brumec Franc, Črešnjevce, Sl. Bistrica
Cartl Janez, Gornja Hajdina, Ptuj

Cerič Alojz, Krčevina 77, Vurberg
Čerjak Alojz, Zgornji Obrež 18, Artiče

Cestnik Marko, Spodnja Hajdina, Ptuj
Černe Ferdinand, Ješenca 30, Fram

Čuček Franc, Podvinci 15, Ptuj
Čuček Karl, Zg. Porčič 2, Sv. Trojica

v Slov. goricah
Dobnik Franc, kmet, Sladka gora 12,

Šmarje pri Jelšah
Drevenšek Marija, Gereča vas, Hajdina,

Ptuj
Elbl Jožef, Osek 123, Sv. Trojica Sl. g.

Ernestl Alojz, Tepanje 75, Konjice
Fenšer Jožef, Kravjek 15, Loče-Poljčane

Forstnarič Ludovik, Janžev vrh, Ptuj
Frice Peter, Podgora, Nemška Loka pri

Kočevju
Fuchs Matevž, Stanošinci 19, Fodlehnik

Gašparič Ivan, Šardinje 21, V. Nedelja

Dosedanjim naročnikom Slov. gospodarja.

Danes dobite s to prilogo tudi položnico. Kako se izpolni položnica?

Položnica ima tri dele: prvi del je pobotnica; najprej se napiše znesek v številkah, 32, nato z besedami: tridesetdva. Drugi del je srednji, ki nosi ime: Sporočilo lastniku čekovnega računa; tukaj tudi napišete s številkami 32, nato pa natančen svoj naslov, in sicer tistega, na katerega naj se list pošilja ter čisto zgoraj pripombo: **star naročnik**. Spodaj napišete datum, katerega dne daste na pošto. Tretji del se imenuje Temeljica; napišete znesek 32 in svoj naslov, kakor tudi datum.

Prvi del dobite na pošti nazaj kot pobotnico. Drugi del dobimo mi preko Ljubljane v Maribor. Kar nam na ta del položnice zadal napišete, vse izvedemo. Sedaj ko plačujete 50 par za plačilo po položnicah, smete tudi kaj napisati. Za nas zadostuje, da vsi dosedanjim naročniki, ki naslova niso spremenili, napišejo: **star naročnik**. S tem seveda se ne misli, da je dotični naročnik star človek, ampak da je za nas v upravi lista star, dober prijatelj in naročnik; tako ga pri knjiženju hitreje najdemo, pa nam ni treba ugibati, ali je ta novi naročnik. Kdor to izpusti, se mu lahko zgodi, da dobi dva lista, ali pa tudi nobenega, pa je malo jeze na nas, ki žal nismo vsevedni. Izpolnite položnico tako, kakor vas prosimo, pa bo vse za vse dobro.

Po predpisih morate položnico pisati s črnilom. Ako istega nimate doma, nesite s seboj položnico, da jo spišete v kakem uradu. Zelo bodo ustregli ljudem pa tudi nam tamkaj, kjer bodo

vsako nedeljo tekom meseca decembra in januarja imeli urejeno tako, da bodo ljudje po službi božji lahko dali položnice izpisati v kaki pisarni od večših naših prijateljev. Dajte si to po krajevnih razmerah urediti, da se bo ljudem do skrajnosti v vsem ustreglo.

Če pa položnico, ki vam jo danes pošiljamo, izgubite, pokvarite ali raztrgate, ni treba pisati po novo, ker vas to preveč stane. Vzemite na pošti splošno položnico, pa napišite na njo vse ravnotako kot zgoraj povedano, samo našo čekovno številko 10.603 še napišite na vse tri dele poleg in na prvi ter

Naročilnica.

Uprava

„Slovenskega gospodarja“

Maribor
Koroška c. 5

suho robo k posestniku v Gradšcu št. 22 v župniji Gornja Sv. Kungota ter sta ga prosila za prenočišče. Posestnik je po daljšem oklevanju le privolil, da smeta prebiti noč na hlevu v krmi. Predno sta šla počivat, sta izročila oba potni izkaznici gospodarju, ki pa si ni zapomnil, kdo in odkod sta tujca. Drugo jutro je prišel eden po obe izkaznici z izgovorom, da se tovariš za hlevom umiva ter je poslal njega. Posestnik je izročil obe izkaznici, krošnjar je zginil in krog 11. ure dopoldne so pa našli drugega krošnjarja zaklanega na hlevu, žepe je imel preobrnjene in povsem izpraznjene. — Uganka je: ali je zaklal tovariš tovariša v prepiru, ali pa z roparskim namenom? O krvavi zagonetki se vršijo obširne poizvedbe.

Že prijet morilec. Zgoraj poročamo o umoru neznanega krošnjarja v Gradiški pri Zgornji Sv. Kungoti. Morilec je prijel dne 24. novembra ljubljanske policija. Gre za Viktorja Juhanta iz Mlak v občini Komenda na Gorenjskem. Morilec je star 32 let, je bil že devetkrat predkaznovan radi tatvin in je odsedel zadnje dveletno kazen letos dne 17. septembra. Umorjeni je 30letni krošnjar Stanko Hacin, doma s Križa pri Kamniku in pristojen v Komendo. Juhant je srečal sorojaka Hacin na cesti proti Rušam, kamor je porival ročni voziček, na katerem je imel krtače. Suhorobar je obljubil Hacinu 50 Din na teden, če mu bo pomagal tiščati voziček. Na poti iz Ruš proti Sv. Kungoti je opazil Juhant, da ima njegov tovariš 150 Din gotovine in radi te malenkosti ga je pri nočevanju pri posestniku Celcerju v Gradiški ubil s

Največjo torto so napravili v avstralski prestolici v Melbournu tamkaj živeči avstrijski peki. Torta je spomin 100letnice Avstralije in tehta 10 ton. Vsebuje 1.5 tone surovega masla, 4.5 ton posušenih sadov, 15 centov mandljev in 30 tisoč jajc. Sestavljena je iz 630 kosov in vsak tehta 35 funtov. Torta ima pet n.r.dstropij in vsebuje v raznih kipeh in skupinah kratko zgodovino Avstralije.

Zlata opojnost v Kanadi. V bližini majhne naselbine v Ramor, Severni Ontario, je našel siromašni kolonist zlato vsebujočo rudo. Ko se je raznesla ta vest o najdbi zlata, so poskočila posestva v okolici najdbe na 150.000 do 200.000 dolarjev. Na sliki vidimo zemljloslovca, ki preiskuje rudo, in na desno enostavno pripravo za izkopavanje zlata rude.

sekiro in oropal. Po roparskem umoru se je Hacin odpeljal z vlakom v Ljubljano, kjer so ga prijeli.

Vlom v blagajno. V noči od 20. na 21. novembra je bilo vlomljeno v Framu v blagajno posojilnice in je zginilo 2000 D v gotovini. Vlomilec je prišel v posojilniške prostore skozi vežo. S ponarejenimi ključi je odprl vrata pisarne in se lotil blagajne, ki se je udala njegovi spretnosti. Po opravljenem poslu je zginil v noč po isti poti, po kateri se je prikradel.

Pobita do nezvesti. V bolnici v Ptujju sta v skrajno opasnem stanju: 18letni Franc Čuš iz Stojncev in 22letni čevljarški pomočnik Ig. Klajnšek iz Hajdine. Prvega so napadli na cesti v noči fantje. S koli in noži so ga obdelali in ga pustili na mestu napada nezvestnega. Napadeni ima počeno lobanjo. Druga žrtev ponočnega divjaštva je obležala brez zavesti vsled poškodb na glavi.

Strah celjskih kolesarjev na varnem. Orožnikom v Konjicah je padel v roke Martin Podgoršek, 31letni delavec iz Kraberka pri Ločah v srezu Konjice. Omenjeni je bil poklicni tat koles, je vršil ta posel že eno leto in je bil njegov glavni delokrog v Celju, kjer je ukradel po lastnem priznanju 10 koles, od katerih so našli 9, le zadnje še manjka. Lastnike štirih koles so že ugotovili, ostale še bodo, ker so jim bila kolesa izmaknjena izpred celjskega poslopja državne uprave. Prijetega tatu so prepeljali v Celje.

Samomor invalida. Pod Sv. Markom pri Trbovljah se je obesil 50letni invalid vdovec Anton Ručevac.

Triperesna vlomilska deteljica pred sodniki. Od 15. do 30. julija letos je bilo izvršeno v Kranju ter po okolici sedem vlomov, ki so vrgli vlomilcem skupno 12.130 Din. Vodja vlomilske tolpe je bil poklicni vlomilec Anton Anžur, ki je

Parada tankov na Poljskem.

pobegnil dne 11. septembra iz zaporov v Ljubljani. Dne 10. septembra v noči so ga na njegovem domu obkolili orožniki in pozvali na prostovoljno predajo. Anžur je hotel pobegniti. Zadel ga je smrtna krogla iz žandarske puške. Anžur je imel tri pomagače, ki so bili v Ljubljani obsojeni dne 21. novembra. Gre za: Stanka Kunstelj, 22letnega brezposelnega delavca, ki je stražil pri vlomih zunaj in je dobil 1 leto in 2 meseca strogega zavora; Karla Kokalj, 25letnega brezposelnega delavca iz kamniške okolice, ki je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev robije; ter za Luka Špruk, ključavničarja iz Redice, ki bo sedel 10 mesecev v strogem zaporu.

Zaslužena kazen. Stanko Zupanc iz Zaloga pri Kamniku je vlomil letos septembra v Spodnjem Brniku in kmalu za tem v Vrhpoljah. Odnesele je na obeh krajih dragocenosti ter gotovine za Din 2300. Dne 20. novembra je bil obsojen v Ljubljani radi dvakratnega vloma na 2 leti ječe.

Obsodba radi umora očeta. Dne 27. 9. t. l. se je odigrala v Seču pri Čermošnjicah na Kočevskem pri Zabkarjevih nad vse žalostna družinska žaloigra. Stari Zabkar je bil nasilnež, ki se je vedno zaganjal v svojo ženo, ki je bila prava mučenica vsled moževih surovosti in tolikokrat dejanskih napadov. Sin France je bil na materini strani in se je večkrat zavzel za ubogo revo napram očetu. Zgoraj omenjenega dne pa je sin očeta ustrelil in je stal pred novomeškimi sodniki radi očetomora dne 20. novembra. Sodišče je upoštevalo kot olajšavo sinovo miroljubnost, neoporečnost in očetovo nasilje in ga je obsodilo na devet let ječe.

*

Slovenska Krajina.

Prošnja. »Novine« so z dne 18. t. m. na prvi strani prinesle prošnjo na g. finančnega direktorja v Ljubljani. Prošnja je popolnoma upravičena in davkoplačevalci, ki so jo objavili v »Novinah«, prosijo samo ureditev davčnega vprašanja. Naša

krajina je spadala preje pod madžarsko upravo, katere davčni predpisi so bili drugačni kakor v Avstriji. Pri odpisu davka so nastale vidne pomote. Vsekakor bo treba te pomote končno veljavno rešiti v zadovoljstvo davkoplačevalcev. Nujno je, da se uredi kataster za celo Slov. krajino. Res; najprimernejša rešitev te važne in pereče zadeve bi bila pač pobiranje davkov po obč. uradih, kakor je bilo to preje v navadi. Vsak davkoplačevalec naj bi dobil davčno knjižico, kjer bi bilo razvidno, koliko davka ima vsak davkoplačevalec predpisane letno. Na ta način bi se davčni upravi v Lendavi in v Soboti vidno razbremenili in bi se preiskale napake na licu mesta. Tak način pobiranja davkov bi bil cenejši, poleg tega bi pa davčne uprave imele mir pred navalom davkoplačevalcev na davčne uprave. Prošnja ni naperjena proti davčnim upravam v Lendavi in v Soboti, niti proti katastrski upravi v Soboti, temveč se samo predločuje kot prošnja na g. fin. direktorja.

Sobota. 18. t. m. se je vršila v Martinišču proslava desetletnice obstoja tega važnega dijaškega konvikta, ki ga vodijo gg. salezijanci. Spored proslave je bil pester. Pred slovesno službo božjo se je vršila blagoslovitev nove podobe sv. Martina v povečani zavodovi kapeli. Slovesno službo božjo je opravil mil. g. kanonik Szlepecz Ivan, soboški dekan. Popoldne ob treh se je vršil shod za salezijansko sotrudištvo in Mašne zveze Marije Pomocnice. Akademija je odpadla zaradi žalovanja za blagopokojnim kraljem.

Sobota. Za uradnika X. položajne skupine kot kanclist pri tukajšnjem sreskem sodišču je imenovan dosedanj zvanienik g. Marič Alojzij, naš domačin. Čestitamo!

Beltinci. Mnogo naših mladih ljudi je odšlo zadnja leta v Francijo, kjer se mučijo in delajo, samo da bi si zaslužili in prihranili kak dinar. Je pač težka pot to romanje v tujino, toda zaslužek je zaslužek, četudi so žalostni ob odhodu od doma. Zato nas je novica, ki je prispela iz Francije, globoko potrla. Umrla je namreč v Franciji pridna deklina Rozika Tivadar; komaj spomladi se je odpeljala na delo v tujino in že jo je pokosila nemila smrt. Naj ji bo lahka zemlja v daljni Franciji!

Lendava. 19. t. m. se je vršil pri nas živinski in kramarski sejem. Prignane je bilo srednje število živine in še te se je malo prodalo. Kramarji tudi niso mnogo tržili.

Vel. Polana. Kdor še ni videl velikega blata, naj pride k nam, pa ne v čevljih, temveč imeti mora

Gospod, ostani pri nas!

Molitvenik za slabovidno z velikimi črkami smo na novo prejeli in ga posebno sedaj za zimski čas vsem priporočamo! Spisal ga je monsignor Janez Ev. Vreže. Lepo vezan v zlato obrezo stane 22 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila x. Mariboru.

visoke škornje. Nekaj neznosnega je pa na cesti proti Žižkom. Kaj če bi se pristojni činitelji malo pobrigali za te ceste?

Hotiza. Kakor smo zvedeli, bo začasno ostal pri nas gospod Berden Jožef. Hvaležni smo gospodu, da nas ni zapustil, kajti potem bi najbrž zopet ostali brez duhovnika. Le dobro se počutite med nami.

Bogojina. Dne 16. t. m. se je vršil pri naš živinski in kramarski sejem. Skupilo se je malo. Kmetje pač nimajo denarja in kupcev za živino skoraj ni bilo.

Črensovci. V naši fari je že več kot 100 naročnikov »Slovenskega gospodarja«, torej smo prekoračili število 100 pred novim letom, češar nihče ni pričakoval. List ljudem zelo uga-ja in zato se oglašajo novi naročniki, tudi za delavce v Franciji ga naročajo. Stane na leto za Francijo 64 Din. Prosimo naročnike, da pokažejo list tudi tistim, ki ga še ne poznajo. Agitirajte pri znancih in sosedih, da bo število naročnikov še večje. Naravnost versko dolžnost pa imate, da priporočate list tistim, ki imajo kak liberalen časopis. Dosedaj je največ naročnikov v vasi Črensovci, tekmuje vaši med seboj, da hoste Črensovce prekosili. Pa tudi v drugih farah vsi na delo za dober krščanski časopis! — Pri nas je umrl v starosti 64 let Cigan Ivan, blaga duša, ki je trpel silne bolečine vsled želodčnega raka. Kot dober katoličan je bil med boleznijo večkrat previden s tolažili sv. vere. Ob ogromni udeležbi vernikov smo ga v nedeljo položili k večnemu počitku. Naj počiva v miru! — Opozarjamo tiste, ki imate koga v Franciji, da jih ob odhodu domov opozorite, naj bodo previdni z denarjem, ki ga nešajo domov. Zgodilo se je namreč, da se je k nekemu vračajočemu se našem delavcu vsilil neki tujec, ki je franke zamenjal z dolarji, kateri pa so bili ponarejeni.

Pomembna redkost.

Angleško mesto Canterbury ima 24.000 prebivalcev. Odličnost tega mesta obstoji v tem, da ne beleži celih 40 let nobenega umora.

Iz statistike o radijo-aparatih.

Po uradni ugotovitvi je sedaj na celnem svetu v obratu 43 milijonov radijo-aparátov. Od teh odpade na Evropo 18,6 mil., skoro isto število 18,5 mil. na Združene ameriške države.

100letnica odkritja Kanade.

Letos v jeseni je preteklo 400 let, odkar je stopil prvi belokožec na tla Kanade v sev. Ameriki. Bil je francoski raziskovalec Jakob Cartier, ki se je

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Na obrežje Querquevilla pri Cherbourgu na Francoskem je morje naplavilo truplo 8 m dolge živali, ki je vzbudila velikansko začudenje in obnovila strastne razprave nedavnega časa o možnosti in nemožnosti predpotopnih pošasti. Profesor pariške naravoslovne fakultete Corbière, ki je truplo preiskal, je sicer izjavil, da pripada žival bržkone zelo redkemu plemenu kitov, ki ga je pa vendar še dobiti v severnih predelih Atlantika, a tudi on ne zna pojasniti mnogih točk, ki že na zunaj ločijo to žival od kitov.

Trup živali je modro-sive barve in pokrit s črnim, valovitim puhom, na straneh sta dve plavuti in ena na hrbtu, vrat je prilično 1 m dolg in razmeroma tanek, a na njem sedi precej majhna glava, ki je podobna kamelji glavi z ostrimi zobmi. Takšnega »kita« svet še ni videl, pač pa so prav očitne podobnosti med to živaljo in lochneško pošastjo, kakor so jo opisovali očividci in ki ji priznana znanost tudi ni hotela za nobeno ceno priznati obstoja in niti ne možnosti, da gre — čeprav ne za predpotopnega orjaka, pa vsaj

20

za živalsko vrsto, ki je znanost doslej pač še ni utegnila upredeliti.

Z najdbo čudne naplavine na querquevillski obali pa je del srditega spora za lochneško pošast menda končno veljavno rešen in sicer rešen v prilog ljudi, med njimi glasovitih učenjakov, ki so bili prepričani, da gre za neko novo, doslej neznano vrsto živali, ki so kolikor toliko v sorodu s pradavnimi orjaki. Obenem pa podaja ta najdba prvi stvarni dokaz za obstoj slovite »morske kače«, ki jo je šolska znanost toliko časa zavračala v kraljestvo bajk.

Bilo bi vendarle čudno, da bi bile pošasti, o katerih nam govore nešteta poročila očividcev iz vseh časov, samo plod lažnive domišljije. Saj so bili med očividci vendar tudi možje, ki niso imeli nobene koristi od tega, da bi se lagali, in ki so bili tudi dovolj hladnih možganov in bistrih oči, da bi ne postali kar tako žrtve utvar. Tudi o lochneški pošasti so trdili, da je samo plod domišljije kakšne stotine kratkovidnih in lahkovernih turistov, a ko jo je posnela, čeprav od daleč, tudi fotografska plošča, so morali njen obstoj vendarle priznati. Tedaj je zavladal izgovor, da gre pač za kakšno žival znane vrste, za kakšnega orjaškega mroža ali kaj podobnega.

Skoraj je bilo videti, da se bo ta razlaga obdržala, čeprav večni neverni Tomaži tudi niso